

Látogatás a pálosok gellérthegyi fehér sziklakolostorában

Hogyan élnek, mivel foglalkoznak Szent Pál remetéi?

— Az Est tudósítójától —

A tikkadt hegyoldalon tikkadt emberek, a gellérthegyi sziklakápolna emeletes nyílása fölött pilledt galambok. A virágba öltöztetett oltárnál a miseing széles fehér csipkéje alatt fehér talár és a talár alatt

rámás, ráncos csizma.

A szombat éjszaka Budapestre jött, magyar földre visszatért pálosbarátok generális rendfőnöke, *Przeziecky Pius* misézik, aki Rómába tartó útján elkísérte fiait Budapestre.

Nemcsak a katolikus világ, de *mindenki szeretete* fogadta a lengyel földről visszatért pálosokat, néhai Özséb esztergomi kanonoknak *csizmás, fehérruhás remetefiait*. Párizsi dívatkirályok megirigyelhetnék ruhájukat. A finom, krémbejátszó fehér posztó redőkben hull végig rajtuk, a talárt tejszínű cingulus szorítja derekukhoz, négy fenyérszerű széles skapuláré elől-hátul és vállukon fehér körgallér. Divatszalonok remekbeszabott pelerinje elbujhat mellettük. Kinyírt tonzurájukat *fehér kis sapka takarja*.

Magyar imaszó

A sziklatemplom népe megilletődve hallgatja, amikor a lengyel generális a mise végén

furcsa kiejtéssel, de magyarul

imádkozik.

Engedélyt kapok arra, hogy megnézhessem a pálosok gellérthegyi kolostorát. *Pfeifer Gyula* államtitkár szíves kalauzom. Az államtitkár úr volt az, aki a pálosok elé utazott Czenstochowába. Élete legnagyobb büszkesége, hogy *confratere a pálosoknak*.

Nagyon sokan lehetnek még Budapesten, akik nem tudják,

micsoda látványosság

rejtőzik a Gellérthegy méhében. A sziklatemplom főoltára mögött a magyar királynőnek kifaragott *Patrona Hungariae* és a néki udvarló szentek szobrai alatt a sziklába vágott keskeny folyosón jutni be a magyar szentek panteonjába. Itt van az alsó templom. Széles, nagy darabon zegzugos folyosók, katakombás hangulat, fényhatások, az *áhitat rejtelmes hangulata*. A szentségoltár pirosan világló örökmécseseinek fénye a *limpiászi Krisztus* megfeszített alakján verődik vissza. Ez a feszület hű másolata annak a limpiászi Krisztusnak, akit a csodalátók a háborút követő időkben

sírni látnak és kiáltani hallanak.

Magyarországi Szent Erzsébet oltárán Jesse fája villanyrózsáival. *Boldog Margit* majolika szobra díszíti az egyik oltárt, Szent László király győri fejerekléjének drágaköves má-

solata villog a villanyfényben. Szent Imre herceg márványszobra fehéren világít. A világítási technika mesterkedései emelik a barlang hangulatát. Egyszerre *beszéd* hangzik fel, kint a sziklatemplomban most kezdődött a prédikáció, amelyet

megafonokon hallani itt is.

Csupa művészet

itt a barlangban minden: oltár, csillárok, rácsok, lámpák, képek. *A katolikus magyar lélek hangulata* az egész. A Szűz fején Szent István koronája, még Pádúai Szent Antal és a Kis Teréz szobrai alatt is az a felírás, hogy

könyörögjenek a magyarokért.

Külön fülkéje van a czenstochowai Máriának, a pálosok nagyasszonyának. És a Mária-oltár körül a szürke sziklafalak körülágyazva azok fehér-márvány emléktábláival, akikkel vagy akiknek hozzátartozóival a Boldogságos közbenjárására *csoda történt*. Oldalt a sziklafal mentén a *gyóntatószekek*.

Túl a barlangtemplomon *nagy terembe* jutunk. Ez lesz a pálosok *szolozmaterme* Szent István oltárával. És a termen túl a sekrestye, mellette a *ruhatár* hatalmas szekrényeivel.

A pálos szerzetesnek semmije sincs,

a rendben minden közös. Itt a ruhatárban a közös ruhák.

A nyitott ablakon átlátni Pestre és kívül a fehér kolostor előtt *keskeny sztráda*. A budapesti idegenforgalom egyik jelentős helye. *Fekete vasrács* választja el a kolostortól a keskeny utat, ahonnan egész Pest és Buda északi része betekinthető. A kolostor falára még nem került fel

a pálosrend hollós címere,

még nincsenek ott a pálostörténelem nagy alakjai, a pálos szentek, vértanúk, tudósok, művészek és egyházfeljedelmek szobrai.

A sekrestye mellett a *klauzura fekete vasrácsa* tiltakozik az idegen belépése ellen. Nemcsak asszonyszemélynek, de

más idegennek is szigorúan tilos

a rend szigorú regulái értelmében a kolostorba való belépés.

A kolostor belseje

A kolostor földszintjén járunk. A folyosók, az ajtók, a kilincsek olyanok, mintha valami *kis modern hotel* folyosóján sétálnánk. A központi fűtés fűtőtestei mindenütt, modern fürdőszobák, a földszinten is, az emeleten is és *szép sorjában egymás mellett a cellák*. Mi van egy ilyen pálos-cellában? Egyszerű fehér vaságy, egy szék az íróasztal előtt és a sarokban falbaépített mosdó. *Semmi egyéb*. A mosdón két darab szappan, két törülköző és egy fogkefe. Még imaszámoly sincs. A cella lakója a *cella parkettjén térdelve végzi ájtatosságát*. Az ablakokon nem lehet kilátni; hiába az eleven Pest panorámája a kolostor

lakói előtt, *remekbe készült színes üvegekből* az ablakok.

Meg kell mondanunk, hogy a kolostor

a magyar katolikusok közadakozásából

épült, minden cellának más az építőurá; hölgyek és urak, akik bőkezűségükért a cella lakójától imádságot kapnak.

Benézek egy másik cellába is. Ugyanaz a kép, mint az előbbiben: fehér vaságy, kis íróasztal, szék és mosdó.

Ahogy fordulunk erre, fordulunk arra, vesszük észre, hogy a modern kolostor *mennyire hű maradt még építésében is az egykori nagy remetéhez, Szent Pálhoz*. A kolostor szinte bele van ragasztva a Gellérthegy sziklaoldalába.

belső kis udvarainak falai a sziklák

minden oldalon. Belülről *üveglapokkal fedett kis világítóudvarokról* kapja világosságát a rendház.

A klauzurán kívül, lent, a földszinten, *hatalmas fogadóterem*. Egyik színes nagy ablakán a pálosok *egykori pesti temploma és rendháza*, a mostani egyetemi templom és a papnevelő intézet, a másik ablakon a czenstochowai *hatalmas anyakolostor* képe.

Nagy terem a könyvtárterem is, most még

teli az úti poggyászokkal.

De már rendben a *nagy refektórium*, szép oszlopaival és fehérre terített asztalaival, virágaival és izléses edényeivel. Fehér köpönyeges kis novícius fráter sürgölődik az ebédlőben.

Már készen és berendezve a *betegszoba* is és mivel a pálos barátoknak még nagybetegen is mindennap misét kell hallgatnia, a betegszobával szemben a *kolostor belső kápolnája, ki nyitható hatalmas üvegajtóval*. A megérkezés éjszakáján a rend magyar kispapjai aludtak itt a betegszobában. Az egyik vaságyon egy világoskék férfitapsama, az egyik kispap hálóöltözéke.

Mosolyogva jönnek felénk a kis novícius klerikusok. Az egyikük pirosposztós, fekete, zalaegerszegi fiú, a másik hosszú, szőke, miskolci gyerek. Boldogan mutatják azt a *sok-sok virágot*, amit útközben kaptak. Mária Nosztrán az egész község kivonult fogadtatásukra. Kiüldöztetésük előtt *500 pálos lakott Mária-Nosztrán* s amikor távozniuk kellett, a császári parancsra a marianosztrai pálos kolostorból *női fegyintézet* lett.

Jönnek a magyar páterek. *Besnyő*

Gyula. Szép fekete ember, festői jelenség. *Galambos Kálmán* atya, *Szabó István* atya. *Páter Kajetán* és *Páter Mihály* lengyelek, de már három év óta *tanulnak magyarul*. Négy klerikus novíciusa van a kolostornak, három laikus novíciusa, három lengyel frátere és két fráterjelöltje.

Igy élnek a pálosok

Érdeklődöm

a kolostor napirendje

iránt. A szerzetesek öt órakor kelnek. Félórás fürdés és öltözködés után *elmélkedésbe merülnek* és hat órakor felhangzanak a *brevárium* imái. Hét órakor az áldozópapok miséznek, a többiek misét hallgatnak s aztán folyik kilenc óráig a *takarítás* munkája. Mindenki maga tartja rendben celláját. Kilenc órakor felhangzik az *angyalok litániája* és utána az aszkézis órái következnek, lelki olvasmánnyal üdítve.

Tíz órától féltizenegyig rövid pihenő és féltizenegy órakor *keresztút-ájtatosság*, majd újból lelkiolvasmányok. Tizenkét órakor megkezdődik a *lelküismeretvizsgálás negyedórása*, utána az *ebéd* s ebéd után félhárom óráig *rekreáció, pihenő*. Félháromkor megint az aszkézis félórása és utána breviáriumoszás. Rövid szabadidő után, amely alatt *mindenki köteles a kertben vagy másutt házimunkát végezni*, megint elmélkedés következik, félöt órakor a Mária-litánia közös eléneklése, öt órakor *lelkigyakorlatos lelkiolvasmányok*, dogmatikus magyarázatok a nyilvános konferencián és öt után következik a *bűnbánat ideje*, amit a pálosok »kulpázásnak« hívnak.

Ezután a rózsafüzér elimádkozása után hattól félhétig *újra elmélkedés, félhétkor vacsora*. Héttől nyolcig csöndes pihenés, 8 órakor breviárium és egynegyed tíz órakor *elcsendesül a kolostor*. Legkésőbb háromnegyed tízkor mindenki *köteles ágyában lenni*.

Hatalmas kingró terasz a kolostor előtt. Piros muskátlik tikkadnak a nagy hőségben és a terasz sarkán az alacsony torony várja azt

a tizenhét harangot,

amelynek harangjátéka rövid idő múlva délben és este, az angelus idején, a *»Boldogasszony Anyánk, régi nagy patronánk«* ősi magyar ének melódiáit fogja játszani.

A lelkek fehér lélekkastélyának épült a fehér pálosok gellérthegyi fehér kolostora. Bakos Akos